

Od knihoven pro knihovny

Tři pilíře

Koncepce rozvoje

knihoven ČR

na léta 2021–2027

s výhledem do roku 2030

Obsah

Úvodní slovo	3
Vzkaz Víta Richtera	5
Knihovny jako pilíře rozvoje občanské společnosti a přirozená centra komunit	6
Co je potřeba dělat, aby se cíle Koncepce podařilo naplnit?	7
Kde se k úspěšné komunitní práci můžete inspirovat?	8
Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce	10
Kde vidí Koncepce příležitosti rozvoje?	11
Odkud můžete čerpat náměty a zkušenosti?	12
Knihovny jako správci kulturního a znalostního bohatství	14
A kam nová Koncepce knihovny posouvá?	15
Kde už dělají inspirativní kulturní projekty?	16
Přehled strategických cílů I. pilíře	18
Přehled strategických cílů II. pilíře	19
Přehled strategických cílů III. pilíře	20

6000 knihoven a jejich poboček

Knihovny jsou ze své podstaty místem vzdělanosti

demokracie a úcty k názorům druhých

komunitní činnost, setkávání, debatování, celoživotní

neformální vzdělávání i vzájemné poznávání

**vzdělaná společnost je prosperující společnost
a gramotnosti
a digitálními technologiemi**

**podpoře čtenářství
práci s informace-**

Role knihoven je zásadní pro vědu a výzkum.

**komunita, která má k sobě přirozeně blízko, lidé si dokážou vzájemně pomoci,
umí společně vyjít, spolupracovat a nejsou odkázáni jen na podporu zvenčí**

Knihovny jsou nepochybně jedním z pilířů naší kultury a identity.

kulturního dědictví a znalostního bohatství

digitálních dat

**Cílem je, aby se do roku 2030 knihovny staly přirozenými centry občanského
a komunitního života**

díky celoživotnímu vzdělávání

cíleně

procházejí virtuální prostor a hledají v něm hodnoty ke zpracování a uložení

**Vize pro příští desetiletí vidí knihovny v roce 2030 jako instituce, kam lidé
míří, pokud se chtějí celoživotně vzdělávat, prohlubovat své znalosti a kompeten-
ce.**

**Knihovny mohou též inspirovat a pomáhat vzniku zcela nových autorských
děl.**

Úvodní slovo

Brožura *Od knihoven pro knihovny* představuje ve stručnosti obsah a témata nově schválené **Koncepce rozvoje knihoven pro roky 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030**. Kam povede cesta knihoven v příštích deseti letech?

Obsah Koncepce tvoří tři tematické pilíře. Knihovny by se měly podle nich profilovat jako opora občanské společnosti a přirozená centra místních komunit, jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce a jako správci kulturního a znalostního bohatství.

První pilíř popisuje rozvoj potenciálu knihoven jako komunitních center s odpovídajícím prostorovým, technologickým, materiálovým i personálním zázemím.

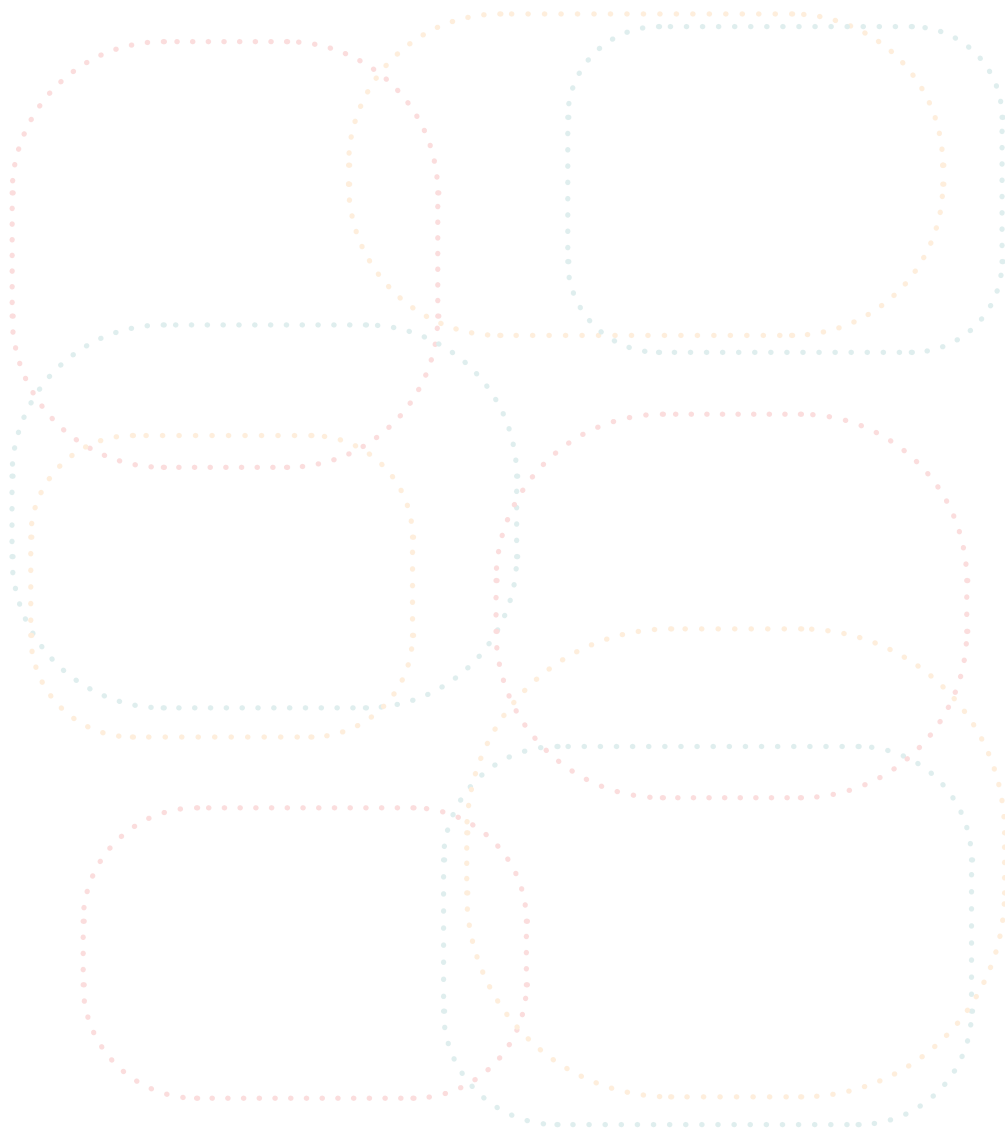
Druhý pilíř klade důraz na posílení vzdělávací funkce knihoven v oblasti formálního i neformálního vzdělávání a prohlubování institucionální spolupráce s resortem školství.

Třetí pilíř podporuje bezbariérový přístup ke kulturnímu a vědeckému bohatství ve fyzické i digitální podobě.

Koncepce, jejíž hlavní témata právě držíte v ruce, navazuje na předchozí strategický dokument, který platil v letech 2017 až 2020. Ten vydvíhal proměnu vnímání knihovny v očích občanů na moderní instituci, která není pouhou sbírkou knih, ale nabízí celou řadu dalších užitečných služeb.

Koncepce pro následující období je na rozdíl od předchozího dokumentu jinak strukturovaná a klade důraz na tři velké oblasti – **komunity, vzdělání a kulturu**. Najdete si tu svoji? Věříme, že ano.

Prostor pro Vaše poznámky, myšlenky a skici:

Milé kolegyně a milí kolegové,

informační a komunikační technologie proměňují naši práci, ekonomiku, vzdělávání i volný čas, a stále více zasahují do našeho každodenního života. Změny se nemohou vyhnout ani tak tradiční instituci, jakou je knihovna. Nová Koncepce rozvoje knihoven pro roky 2021 až 2027 s výhledem do roku 2030 vymezuje pro knihovny, jejich pracovníky i pro provozovatele knihoven hlavní směry vývoje i funkce knihoven v digitálním věku.

Koncepce nás inspiruje k přípravě strategie proměny vlastní knihovny v místě, aby knihovny pohotově reagovaly na potřebu komunity, které slouží. Také nám vymezuje prostor pro vzájemnou spolupráci. Je velmi důležité, abychom si všichni uvědomili, jaké máme příležitosti, čeho bychom se měli obávat a co je pro proměnu knihoven důležité. Jde o to, aby knihovny v propojeném světě garantovaly, aby se kdokoli a v každém období svého života mohl vzdělávat, setkávat se, číst a rozvíjet se prostřednictvím knihoven.

Zdraví

PhDr. Vít Richter

předseda Ústřední knihovnické rady

Knihovny jako pilíře rozvoje občanské společnosti a přirozená centra komunit

Zákon o veřejných knihovnách obecních z roku 1919 nařídil každé obci zřídit knihovnu. Díky tomu máme ještě dnes hustou síť čítajících přes **6000 knihoven a jejich poboček**. To představuje značný potenciál – knihovníci působí v místě, znají tedy dobře svou lokalitu, čtenáře a další návštěvníky i témata a problémy, která danou oblastí hýbou.

Knihovny zároveň jsou, už od dob zmíněného sto let starého zákona z časů první republiky, vystavěny na principech **demokracie a úcty k názorům druhých**. Proto jsou ideálním místem pro **komunitní činnost, setkávání, debatování, celoživotní neformální vzdělávání i vzájemné poznávání**.

Představují snadno dostupné fórum pro tolik potřebný mezigenerační dialog, propojování lidí napříč sociálními vrstvami, menšin s většinou či začleňování hendikepovaných. Zahraniční zkušenosti dokládají nezastupitelné místo knihoven při integraci a tím pro rozvoj soudržné společnosti. V místě, kde působí knihovna, vzniká **komunita, která má k sobě přirozeně blízko, lidé si dokážou vzájemně pomoci, umí společně vyjít, spolupracovat a nejsou odkázáni jen na podporu zvenčí**.

Stále větší počet knihoven skutečně rozšiřuje svou činnost a působí jako vzdělávací, kulturní a komunitní centra. Dokládají to i data z analýz provedených v roce 2019. Ze stejných údajů ale vyplývá, že řada knihoven dosud žádné takové aktivity nevyvíjí, převážně ty v malých obcích. Důvodem může být chybějící cílená podpora, systém vzdělávání a metodická podpora zaměstnanců.

Cílem je, aby se do roku 2030 knihovny staly přirozenými centry občanského a komunitního života. Jejich role jako místa pro intenzivní sdružování lidí by měla být ukotvena ve strategických dokumentech na úrovni vlády i samosprávy, a občané by měli mít příležitost sami se do komunitní činnosti zapojovat a podněcovat vznik nových místních aktivit.

Co je potřeba dělat, aby se cíle Koncepce podařilo naplnit?

Knihovny mají příležitost kolem sebe vytvářet čilý komunitní život. Podněcovat občany k častým návštěvám, diskuzím na celospolečenská i místní témata, přirozeně spojovat obyvatele s místní samosprávou, posilovat soudržnost mezi lidmi a vzájemnou důvěru.

7

Rovněž mohou významně přispívat k budování lokálního patriotismu, aby komunita kolem knihovny prohlubovala svůj vztah k místu, kde žije. Pak se probudí opravdový zájem občanů o jejich okolí, dění v místě bydliště a možnosti, jak do něj pozitivně vstupovat. K tomu je nezbytné umět **pružně reagovat na potřeby lidí, intenzivně spolupracovat s dalšími místními organizacemi a institucemi**. Důležité je **sdílení dobré praxe** mezi knihovnami, kterým se komunitní práce daří. Například ve facebookové skupině Komunitní knihovna (bit.ly/komunitni_knihovna) nebo na webu Co dokáže knihovna (codokaze.knihovna.cz).

Aby mohly knihovny plnit svou komunitní roli, je potřeba zajistit adekvátní prostory a technické vybavení. Neobejdou se ani bez lidí (knihovníků i dobrovolníků), kteří se celoživotně vzdělávají, umí výborně komunikovat a mají všeobecný rozhled. Podporu mohou hledat nejen u svých zřizovatelů, ale také v dalších zdrojích financování, využít mohou například dotační výzvy nadací a fondů, pro nová témata vzdělávání knihovníků je otevřen dotační program Ministerstva kultury VISK2.

Komunitní role knihoven bude v rámci advokačních aktivit oborových spolků a sdružení zahrnuta do strategických materiálů státní správy. Zároveň se každá knihovna snaží o to, aby byla součástí strategických dokumentů své obce.

Kde se k úspěšné komunitní práci můžete inspirovat?

Dobrovolnictví
v Karlových Varech

Živá knihovna v Liberci

Komunitní zahrádka v Třinci

Dobrovolnictví v Karlových Varech

Karlovarská krajská knihovna umí výborně **využívat potenciálu tamních lidí pro rozvoj vlastní nabídky služeb**. Od roku 2018 v ní funguje dobrovolnický program zaměřený na čtení pacientům v nemocnicích. Odstartovali také projekt, prostřednictvím kterého lidé v knihovně pletou a háčkují ponožky, bačkory a plédy pro babičky a dědečky z domovů pro seniory či hračky pro děti z dětských domovů. A vznikl i kroužek, v němž dobrovolnice Renata učí hře na kytaru začátečníky i pokročilé. Dobrovolníci pomáhají s údržbou fondu knihovny a v roce 2020 se zahájil projekt Donáška knih domů pomocí dobrovolníků. **Dobrovolníci jsou úžasná komunita lidí, kteří se chtějí angažovat ve společnosti a pomáhat druhým.**

Živá knihovna v Liberci

V Živé knihovně Krajské vědecké knihovny v Liberci si můžete „**půjčit člověka se zajímavým životním příběhem**“. Takového, s nímž byste se v běžném životě třeba vůbec nikdy nepotkali a nepopovídali si. Můžete se ho zeptat na všechno, co vás zajímá. Jde o vzdělávací metodu, která má odstraňovat předsudky a měnit postoje lidí. S „knihou“ můžou být v jednu chvíli maximálně dva až tři čtenáři, aby rozhovor byl skutečně intimní a vznikl prostor i pro hlubší otázky.

Liberecká knihovna na Živých knihovnách pravidelně spolupracuje se spolkem LOS (Liberecká občanská společnost) a zapojuje do ní další lidi z komunity. Jako „**živé knihy**“ mezi čtenáře zavítali například cizinci, uprchlíci, muslimové, Romové, vozíčkáři, nevidomí, homosexuálové, vegani, aktivisté za práva zvířat či lidé bez domova.

Komunitní zahrádka v Třinci

Na Den země se dobrovolníci z klubu pro mladé v Knihovně Třinec rozhodli, že zrecyklují plastové bedny, staré bannery a palety a vyrobí si komunitní zahrádku. Každý, kdo měl zájem, se mohl zapojit a zasadit do vzniklých květináčů rostliny. Hlínu získala knihovna zdarma díky spolupráci s Magistrátem města Třince a semínka či rostlinky přinesli sami účastníci. Během měsíce už se to před knihovnou zelenalo a prostor lákal k zastavení se a průzkumu. Po pár měsících byla úroda připravena ke sklizni a uživatelé a čtenáři ochutnali okurky a jahody. **Zahrada před Mklubem knihovně posloužila jako příjemné místo pro uspořádání oslavy a setkání s dobrovolníky.**

2.

Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce

Knihovny jsou ze své podstaty místem vzdělanosti. O knihovnách jako vzdělávacích institucích hovoří už zmíněný knihovní zákon z roku 1919. „*Na doplnění a prohloubení vzdělanosti všech vrstev obyvatelstva zřizovány budte,*“ píše se v něm.

Dnešní role knihoven je v oblasti vzdělávání obyvatelstva ještě mnohem závažnější. Zdaleka už nevystačíme po celý život s tím, co jsme se naučili po dobu školní docházky. Lidé se vzdělávají celoživotně a síť knihoven jim v tom pomáhá. Platí, že **vzdělaná společnost je prosperující společnost.** K tradiční **podpoře čtenářství a gramotnosti** se s knihovnami dnes už přirozeně pojí i důraz na **práci s informacemi a digitálními technologiemi.**

Role knihoven je zásadní pro vědu a výzkum. Ze spolupráce s nimi však mohou profitovat také žáci, studenti a jejich učitelé či profesori. Právě spojení knihovník – učitel ale častokrát vázne. Někdy je na vině nezáměr vedení škol, jindy rozsah a kvalita nabídky ze strany knihovny. Co se pokusit zjistit, jaké potřeby učitelé mají a jak jim knihovna může pomoci? Nabídku pro žáky a studenty může knihovník tvořit společně s učitelem.

Slabinou je i nízké povědomí širší veřejnosti o množství zdrojů, které knihovny nabízejí. Lidé se často obracejí spíše na volně dostupné prameny na internetu, místo aby se spolehli na knihovnu, která jejich vědomosti a dovednosti může v řadě směrů pomoci rozvinout. Zvýšit povědomí o tom, co knihovny a knihovníci umějí, lze třeba **díky celoživotnímu vzdělávání.** Mnohde se mu věnují, i když chybí jeho zákonné koncepční vymezení.

Vize pro příští desetiletí vidí knihovny v roce 2030 jako instituce, kam lidé míří, pokud se chtějí celoživotně vzdělávat, prohlubovat své znalosti a kompetence. K tomu jim knihovníci mohou nabízet takové vzdělávací kurzy, které jsou pro

občany v jejich lokalitě smysluplné a podnětné. Je obohacující, pokud dramaturgie programů vychází ze skutečných potřeb lidí, kteří bydlí v okruhu dané knihovny. Pro zajištění vhodných kurzů mohou knihovny **spolupracovat s místními institucemi a partnery**.

Koncepce vyzdvihuje také **spolupráci knihovníků s pedagogy**. A to takovou, díky které se žáci a studenti mohou v knihovnách vzdělávat nejen v oblasti literatury, ale také v rámci průřezových témat a klíčových kompetencí, jak je určuje Rámcový vzdělávací program.

Kde vidí Koncepce příležitosti rozvoje?

Knihovny posílí svou vzdělávací roli. Při tvorbě nabídky jim pomáhá sledování zájmu lidí o témata a obory a následné přizpůsobení kurikula celoživotního vzdělávání. Rovněž je dobré udržovat kontakty se všemi relevantními školami a dalšími zainteresovanými institucemi v lokalitě, v níž daná knihovna sídlí. Vzniknou **kvalitní vzdělávací akce pro cílové skupiny, včetně uživatelů se specifickými potřebami**.

Narůstající edukační roli by knihovny měly přizpůsobit výběr svých zaměstnanců, ale i jejich profesní růst. V knihovnách budou vznikat pracovní pozice pro specialisty na vzdělávání. **Zaměstnanci se budou rozvíjet ve schopnosti učit druhé**. Metodickou a jinou podporu v tomto směru poskytují **Národní knihovna ČR, krajské knihovny a knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí**. Sledování aktuálního dění v oboru a měnící se požadavky na zaměstnance knihoven v souvislosti s proměnou služeb usnadní, pokud je knihovna členem některého z oborových sdružení. Například **Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR, Sdružení knihoven, Asociace knihoven vysokých škol a dalších**.

Knihovny budou podporovat školy a další vzdělávací instituce, například tím, že jim poskytnou přístup k odborným zdrojům. Mohou jim také nabídnout prostory pro výuku. Jinými slovy: **žáci a studenti přijdou do knihovny, aby zažili jiný styl výuky, v jiném prostředí a s jinými dostupnými prameny**.

Knihovny budou dále usilovat o propojování formálního a neformálního vzdělávání. Podmínky pro zlepšení spolupráce knihoven se školami všech stupňů i dalšími vzdělávacími institucemi by mělo podpořit zanesení knihoven do mezipředmětových strategií, zejména do dokumentů ministerstev školství a kultury.

Odkud můžete čerpat náměty a zkušenosti?

deFacto workshop
Městské knihovny v Praze

Vzdělávací programy
pro studenty ČZU

Kufr plný knih ve Svitavách

12

deFacto workshop Městské knihovny v Praze

Workshop deFacto pomáhá žákům druhého stupně základních a středních škol vyznat se v nepřehledné zvěti informací, dnes snadno dostupných na internetu a sociálních sítích. **Umět číst už nestačí.** Klíčovou dovedností se stala **mediální a informační gramotnost**, kterou stále častěji rozvíjejí i knihovny. Pomáhá jim v tom **otevřená metodika deFacto** (bit.ly/deFacto1), kterou připravila Městská knihovna v Praze.

Díky ní může odvést kvalitní lekci mediálního vzdělávání i knihovník nebo knihovnice bez hluboké znalosti problematiky. Volně k dispozici je návod, jak odpřednášet devadesátiminutový workshop pro studenty a žáky, který je baví a rozvíjí jejich schopnost rozlišovat mezi pravdou, nepravdou a úmyslnými manipulacemi.

Česká zemědělská univerzita učí studenty, jak správně pracovat s informacemi

Knihovna ČZU spustila úspěšný program s důrazem na kritickou práci s odbornými informacemi. Studenti se učí vyhledávání v tištěných i online zdrojích, kritickému hodnocení vědeckých informací, autorské etice, citování i základům akademického psaní. Nejprve knihovna pořádala krátké semináře a přednášky, později začala více propagovat nabídku online databází a učit studenty i akademické pracovníky, jak s nimi efektivně pracovat. A následně přidala i téma kvality závěrečných prací a plagiátorství.

Dnes **knihovna spolupracuje se všemi fakultami a jedním institutem ČZU.** Uvažuje o dalším rozšíření svých kapacit. Kromě využití alternativních forem výuky a budování e-learningového portálu doufá v rozšíření lektorského týmu. Usiluje též o **ukotvení informačního vzdělávání ve strategickém plánu univerzity.**

Děti ve Svitavách si vytvářejí základ vlastní knihovničky

Městská knihovna ve Svitavách realizuje v rámci Místního akčního plánu ve vzdělávání projekt nazvaný **Kufr plný knih.** Jeho cílem je dostat co nejbližší k místním školákům a předškolákům současnou kvalitní knižní produkci. Záměrem je, aby si děti mohly vybrat, přečíst, ale také si ponechat knihu, která je osloví, a získaly tak možnost vytvořit si základ vlastní domácí knihovničky. Každé dítě zapojené do aktivity obdrží „kufr“ (plátěný batůžek), do něhož dostává každý měsíc tři nové knihy. Sada obsahuje různé žánry a typy publikací, včetně komiksu, poezie a odborné literatury. Z těchto knih další měsíc dvě vrátí, jednu si nechá doma a následně dostane opět novou sadu tří knih. Scénář se opakuje po celý školní rok, na jehož konci každému dítěti zůstane doma 10 knih. Tituly vybírají ve vzájemné spolupráci učitelé a knihovníci, podmínkou je práce s vybranou knihou v knihovně a ve škole. Účastníci projektu (žáci i rodiče) si nejvíce pochvalují **objevení nových knih a zvýšení zájmu o čtení.**

3.

Knihovny jako správci kulturního a znalostního bohatství

Knihovny jsou nepochybně jedním z pilířů naší kultury a identity. Jejich tradičním posláním je trvale uchovávat a zpřístupňovat své fondy, v nichž se skrývá značná část **kulturního dědictví a znalostního bohatství.**

Dnes nejde jen o fyzické dokumenty: knihy, noviny, časopisy, mapy, pohlednice nebo zvukové nahrávky. Čím dál víc roste i objem uložených **digitálních dat**, ať již vzniklých digitalizací stávajících fyzických předmětů, tak těch, které už přímo vznikly v prostředí jedniček a nul (*tzv. e-born dokumenty*).

Právě proměnlivý svět digitálních médií nabízí nové příležitosti v oblasti jejich dlouhodobého uchování a zpřístupnění. Knihovny se mění v kurátory, kteří **cíleně procházejí virtuální prostor a hledají v něm hodnoty ke zpracování a uložení** pro budoucí využití bez ohledu na působení času a změny způsobené technologickým vývojem.

Knihovny nejen uchovávají, ale také jsou aktivní součástí českého literárního a literárněvědného života, cíleně podporují knižní scénu a její autory provozováním literárních center, čtenářských klubů, ale i podporou vzájemného setkávání spisovatelů a čtenářů.

Knihovny mohou též inspirovat a pomáhat vzniku zcela nových autorských děl. Stačí kreativním lidem nabídnout podmínky pro tvorbu a rozvoj talentu. Vytvořením literární dílny, koutku pro tvorbu videí či komponování hudby. Důležitým momentem je rovněž sdílení znalostí a tvůrčí energie prostřednictvím setkávání podobně založených lidí.

A kam nová Koncepce knihovny posouvá?

Vize 2030 představuje knihovny jako inspirativní a podnětná místa. Tvůrčím lidem poskytují zázemí, vybavení, dostatečné informace, ale i prostor pro setkávání a spolupráci. Stejně tak propojují autory se čtenářskou veřejností.

Knihovny budují multifunkční prostory s potřebným vybavením, které budou veřejnosti sloužit ke kreativnímu trávení volného času. Jsou rovněž vybaveny nejnovějšími technologiemi, které uživatelům umožní rychlý, bezpečný a příjemný přístup k informacím a dílům současné kultury. Finanční podporu mohou knihovny získat v rámci **dotačního programu VISK3**, metodickou podporu poskytuje **Metodické centrum pro výstavbu a rekonstrukci knihoven** (mcvrk.mzk.cz).

Kromě materiálního zázemí rozvíjí kulturní a kreativní roli knihoven kompetentní zaměstnanci. Pracují v nich lidé, kteří se vzdělávají, sami jsou tvůrčí a nebojí se své nápady uplatnit v praxi.

Zároveň by ale knihovny neměly zapomínat na svou tradiční roli: **shromažďovat, zpracovávat, dlouhodobě uchovávat a přívětivě zpřístupňovat kulturní a vědecké dědictví**. A to jak fyzicky, tak digitálně. V roce 2030 jsou veřejností vnímány jako garanti dlouhodobého uchování kulturního dědictví a autenticity informace bez ohledu na pomíjivost jejího zdroje. Shromažďují tradiční, digitalizované i počítačově vytvořené dokumenty. Hustá síť knihoven, ale i dalších paměťových institucí, by měla napomoci tomu, aby se uživatelé ke kýženému obsahu dostali **jednoduše, rychle a v přívětivé podobě bez ohledu na velikost nebo typ knihovny**.

S dlouhodobým uchováváním dokumentů souvisí kapacita našich předních knihoven. Proto v plánech do příštích let již tradičně figuruje stavba nové budovy Národní knihovny, nového depozitáře Moravské zemské knihovny a nových budov Moravskoslezské vědecké knihovny a Vědecké knihovny v Olomouci.

Kde už dělají inspirativní kulturní projekty?

Portál 1989.knihovny.cz
od Moravské zemské knihovny

Podpora čtenářství pro
romské děti v Ostravě

Kluby tvůrčího psaní v Litoměřicích

Moderní dějiny v Moravské zemské knihovně

Pro mladé, kteří si nepamatují převratné události Sametové revoluce, připravila Moravská zemská knihovna internetový portál 1989.knihovny.cz. Vznikl k **připomenutí 30. výročí pádu komunismu** a základní informace o tehdejší době rovnou propojil s relevantními tištěnými a elektronickými zdroji informací. Web tak nejen vzdělává, ale také propaguje prameny, které má MZK k dispozici. Osobní rozměr projektu dodávají předtočené **rozhovory s pamětníci a pamětníky** přelomové éry přímo z řad zaměstnanců knihovny. Na webu jsou **dobové fotografie i digitalizovaný denní tisk**.

Podpora čtenářství pro romské děti v Ostravě

V pobočkách ostravské knihovny v Přívoze a Vítkovicích využívají služeb romského asistenta. Zkušený pedagog dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí otevírá cestu ke knihám a čtení. V návaznosti na projekt **Romaňi Kereka – Romský kruh** pořádají místní knihovnici vzdělávací akce, lekce informační výchovy, ale i historie. Posiluje se tím **kulturní identita romských dětí a znalost dějin či osobností vlastního etnika**. Přednášky jsou prokládány interaktivními prvky, promítáním, čtením i hledáním informací v knihách, které děti vtáhnou do děje a zapojí je do průběhu lekce.

Litoměřická knihovna vede studenty i seniory k vlastní tvorbě

Knihovna Karla Hynka Máchy v Litoměřicích má hned dva **kluby tvůrčího psaní** – pro seniory i pro středoškoláky. První vznikl tak, že se v knihovně pravidelně začala scházet skupinka seniorů, kteří se zajímali o tvůrčí psaní a pouštěli se i do vlastní tvorby. Společně vytvořili klub a založili **Spolek LiPen**. Svoji tvorbu publikují v časopisech, sborníku či knihovních novinách Karel Hynek Mácha. V roce 2015 vydali svou první knihu s názvem Dneska jsem viděl psa. Ve stejném roce vznikl také v rámci projektu knihovny pro mladé **KRE-KNI (kreativní knihovna)** druhý klub zaměřený na tvůrčí psaní s názvem **Ψ sádlo [psí sádlo]**. V tomto tvůrčím klubu se středoškoláci učí, jak se vypořádat s psaním textů různých literárních žánrů, účastníci získávají zkušenosti s prezentací svých textů prostřednictvím autorských večerů nebo publikací textů v novinách knihovny. Mimo to také knihovna každoročně pořádá **literární soutěž Máchovou stopou**, v jejíž porotě figurují místní literární odborníci i známí spisovatelé. Vítězné práce jsou publikovány v novinách Karel Hynek Mácha, které vydává knihovna a distribuuje je v elektronické i papírové podobě.

Pilíř I.

Knihovny jako pilíře rozvoje občanské společnosti a přirozená centra komunit

Strategické cíle

- rovný přístup k informačním zdrojům a dostupnost služeb všem
- rozvinout potenciál komunitních center
- aktivně reagovat na různorodé potřeby uživatelů
- podporovat rozvoj regionální identity
- zahrnout do strategických materiálů knihovny jako komunitní centra
- zajišťovat komunitní funkce vícezdrojovým financováním
- prostorové, technologické a materiálové zázemí pro rozvoj komunitní činnosti včetně podpory rozvoje kompetentního personálu
- připojit k vysokorychlostnímu internetu
- do vzdělávání knihovníků integrovat kurzy a metody rozvíjející kompetence pro komunitní funkce

Pilíř II.

Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce

Strategické cíle

- kvalitní vzdělávací akce pro cílové skupiny včetně uživatelů se specifickými potřebami
- podmínky pro efektivní spolupráci knihoven se školami všech stupňů i dalšími vzdělávacími institucemi a orgány státní správy
- systematicky spolupracovat se školami v obsluhovaných lokalitách
- pracovní pozice specialistů na vzdělávání
- podporovat roli knihoven jako vzdělávacích institucí
- vícezdrojové financování vzdělávací funkce knihoven
- využívání vzdělávací nabídky a informačních zdrojů knihoven zakotvit jako součást výuky v kurikulárních dokumentech škol
- rozvíjet kritickou práci s vědeckými informacemi ve studijních programech, prostřednictvím dostupných informací o výsledcích celosvětové vědy
- podporovat otevřená řešení, transfer technologií a inovace
- efektivní systém vzdělávání knihovníků včetně managementu

Pilíř III.

Knihovny jako správci kulturního a znalostního bohatství

Strategické cíle

- rovný přístup k informacím a zdrojům a dostupnost služeb všem
- shromažďovat, uchovávat a zpřístupňovat kulturní a vědecké dědictví v analogové i digitální formě
- sdílet data knihoven v systémech otevřených dat a propojovat je v digitálním prostředí
- ekonomická efektivnost služeb díky kooperaci a sdílení činností
- kooperativní systém pro depozitní ukládání
- stabilizovat a/nebo digitalizovat dokumenty ohrožené fyzickou degradací
- multifunkční prostory s potřebným vybavením pro knihovny v obcích
- vybavovat knihovny nejnovějšími technologiemi pro rychlý, bezpečný a příjemný přístup k informacím a současným kulturním formám
- nová budova Národní knihovny ČR, nový depozitář Moravské zemské knihovny a nové budovy Moravskoslezské vědecké knihovny a Vědecké knihovny v Olomouci
- připravit knihovny na krizové situace

O publikaci

Vydala Městská knihovna v Praze v roce 2020

REDAKCE

Tomáš Tománek, Eliška Bartošová, Barbora Buchtová,
Lenka Hanzlíková, Alena Tománková

JAZYKOVÁ KOREKTURA

Michaela Losíková

ZDROJE FOTOGRAFIÍ

Česká zemědělská univerzita v Praze, Knihovna Karla Hynka Máchy
v Litoměřicích, Knihovna města Ostravy, Knihovna Třinec,
Krajská knihovna Karlovy Vary, Krajská vědecká knihovna
Liberec, Městská knihovna v Praze, Městská knihovna
ve Svitavách, Moravská zemská knihovna v Brně

GRAFICKÝ NÁVRH, SAZBA

Vojtěch Janoušek

Publikace vznikla v rámci projektu 17251/2020 OULK-OLK

Nová koncepce rozvoje knihoven: do knihoven a pro knihovny financovaného
Ministerstvem kultury ČR v rámci programu VISK1 pro rok 2020.

Úplný text Koncepce rozvoje knihoven na léta 2021–2027 (2030)

je ke stažení z www.nkp.cz/ipk/ipk/docs/koncepce-rozvoje-2021-2027

Toto dílo je licencováno pod licencí Creative Commons

Uvedte původ – Neužívejte komerčně – Zachovejte licenci,

Verze 4.0 Česká republika.

KONCEPCE.KNIOHVNA.CZ

Vydala Městská knihovna v Praze v roce 2020.

Knihovny jako pilíře rozvoje občanské společnosti a přirozená centra komunit

Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce

Knihovny jako správci kulturního a znalostního bohatství

KONCEPCE.KNIOHONA.CZ